

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Veerpoortstraat 32

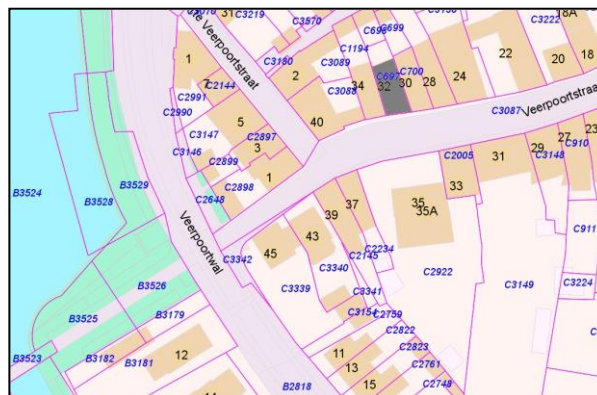
Monumentnummer : GM243

Straat : Veerpoortstraat
Huisnummer : 32
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 BN

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 697

Naam object : ---
Bouwjaar : Nb
Bouwstijl : klassicisme
Architect : nb
Oorspronkelijke functie : woonhuis
Huidige functie : woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 07-05-2018
Datum aanwijzing : 12-02-2019.

Situering

Huis gelegen in de noordelijke straatwand van de Veerpoortstraat in het noordelijk deel van de historische binnenstad van Doesburg. Het pand staat met een smalle stoep voor de voorgevel aan de straat.

Opbouw

Tweelaags pand op een min of meer rechthoekige plattegrond onder een zadeldak met dakschilden. Het pand is aan de voorzijde onderkelderd, heeft een begane grond, een eerste verdieping en een zolder.

Historie

De Veerpoortstraat maakt deel uit van de vroegste stadsuitleg uit de eerste helft van de dertiende eeuw. De straat vindt haar oorsprong als toegangsweg van en naar de Veerpoortwal en loopt wijdt uit tot een V-vormig plein bij de aansluiting op de Roggestraat en de Bresstraat. De straat functioneerde als toegangsweg van en naar de Veerpoort, die in 1673 in opdracht van de Franse koning Lodewijk XIV werd opgeblazen en niet werd herbouwd.

Beknopte bouwgeschiedenis

Pand met een waarschijnlijk middeleeuwse kelder, dat nadien enkele malen is verbouwd en in de negentiende eeuw het huidige gevelbeeld kreeg met een lijstgevel met pleisterlaag en waarbij de kozijnen en ramen werden vernieuwd door schuifvensters met wisseldorpel.

In 1923 is het pand verbouwd, waarbij de begane grond werd gemoderniseerd, nieuwe schouwen waaronder een keukenschouw met inbouwkast zijn geplaatst en op de verdieping de indeling geheel werd vernieuwd, mogelijk met gebruik van enkele oudere deuren. Ook is het waarschijnlijk dat toen de kapconstructie integraal is vervangen en een nieuwe zolderkamer is getimmerd, bereikbaar met een vaste trap.

Na 1954 is de roedenverdeling die toen nog in de schuiframen van de voorgevel zat verwijderd, zodat de ramen een zogenaamde H-indeling kregen. Na 1990 is deze roedenverdeling weer gereconstrueerd en zijn de ramen van dubbele beglazing voorzien. In deze periode vonden met name op de begane grond wijzigingen plaats die betrekking hadden op het achterste deel van de gang, waarin een toilet een plek vond en de keuken werd vergroot. Op zolder werd een extra kamer getimmerd.

Exterieur

Het pand heeft een drie vensterassen brede, gepleisterde voorgevel van twee bouwlagen hoog met de entree rechts. Voor de gevel een ondiepe bakstenen stoep. Links van de entree op de begane grond zijn twee schuifvensters aanwezig in grenen kozijnen met luikspinningen en voorzien van houten, opgeklampte luiken, draaiend op duimen. De zesruits schuifvensters met wisseldorpel zijn na 1990 gereconstrueerd en voorzien van dubbele beglazing. De entree is voorzien van een drievaks paneeldeur met boven een geprofileerd kalf een bovenlicht met glas in een houten roedenverdeling.

De gevelindeling op de verdieping bestaat uit een drietal schuifvensters die hetzelfde zijn uitgevoerd en ingedeeld als de vensters op de begane grond, echter zonder luikspinningen en luiken. Het rechter venster is net als de entree op de begane grond smaller dan de andere twee vensters. Boven de muurdammen tussen de gevelopeningen zijn steeds eenvoudige, gesmede staafankers aanwezig.

De gevel wordt afgesloten met een hoofdstel dat bestaat uit een eenvoudig geprofileerde bakgoot op klossen. Boven de goot is een modern dakraam aanwezig. De dakvlakken van het zadeldak zijn belegd met rood gebakken Muldenpannen.

De gepleisterde achtergevel heeft op de begane grond een asymmetrische indeling met – vanuit de tuin gezien - links een zesruits tuindeur met een tweeruits bovenlicht boven een kalf. Rechts van het midden een zesruits schuifvenster met wisseldorpel in een kozijn met luikspinning. Rechts in de hoek is in 1923 een buitentoilet gebouwd onder

plat dak, dat in zijn geheel behouden is gebleven en aan de bovenzijde is afgewerkt met een geprofileerd boeiboord en zinken kraal. De opgeklampte houten deur is uitgevoerd met grotendeels oorspronkelijk hang- en sluitwerk.

Op de verdieping is boven het schuifvenster een tweevaks raamkozijn aanwezig waarin twee zesruits draairamen zijn bevestigd, van elkaar gescheiden door een brede middenstijl. Boven het venster, links van het midden, een gesmeed staafanker dat aan de onderzijde is ingekort om het huidige venster op de verdieping te kunnen plaatsen. De gevel wordt afgesloten met een houten, geprofileerde bakgoot op klossen. In het achterste dakvlak is een modern dakraam opgenomen.

Tuinmuur

Tegen het buitentoilet sluit een gemetselde, bakstenen tuinmuur aan van circa 150 centimeter hoog die op de erfgrans staat van Veerpoortstraat 32 en 34. De muur is rommelig gemetseld van groot formaat handvormsteen in verschillende lengten, maar met een vergelijkbare hoogte. De stenen zijn waarschijnlijk voor de tuinmuur hergebruikt.

Interieur

Kelder: de kelder bevindt onder het voorste deel van het huis en is toegankelijk vanuit de keuken aan de achterzijde van het huis. De houten steektrap geeft toegang tot een tongewelfde ruimte die geheel is gepleisterd en de kruin haaks op de straat heeft. Aan de voorzijde is links een dichtgemetselde, bakstenen keldertrap opgenomen, die met een steens muur van de kelderruimte is afgeschermd. Deze oplossing kan men veel in Arnhem aantreffen en duidt veelal op een hoge ouderdom. De plek van de trap duidt er ook op dat de ingang aanvankelijk in het midden gesitueerd zal zijn geweest. De twee kelderlichten in de voorgevel zijn naderhand ingehakt. De kelder heeft in de rechter zijmuur twee maal gekoppelde kaarsnissen aan weerszijden van een vermoedelijke doorgang naar het rechter buurpand. Afgaande op de hoogte van de nissen vlak boven de vloer en de hoogte van de segmentboog van de doorgang is de keldervloer in het verleden met circa 50 centimeter verhoogd. Dit gebeurde vaak met bouwpuin. De kelder heeft een bakstenen vloer.

In de achterwand van de kelder zijn een tweetal velden uitgespaard die beiden aan de bovenzijde de gewelflijn volgen.

Begane grond: deze heeft een indeling met een gang rechts tussen de voor- en achtergevel met rechts een voorkamer aan de straat, een alkoofkamer in het midden en de keuken aan de achterzijde. De gang is recent betegeld met een historiserend tegelpatroon en bestaat uit een vestibule aan de voorzijde en een verkeersruimte centraal in het huis, van elkaar gescheiden door middel van een tochtdeur met houten onderpaneel en glas in het bovenvak. Achter deze tochtdeur is halverwege de gang recent een toegang gemaakt naar de voormalige alkoof en is de toegang tussen de gang en de keuken dichtgezet. Een oudere doorgang die de voorkamer vanuit de gang bereikbaar maakte, was reeds eerder dichtgemetseld. Net voorbij de toegang naar de alkoof is links van de gang de trap naar de eerste verdieping geplaatst. Dit is een steektrap met onderkwart.

De woonkamer aan de voorzijde wordt van daglicht voorzien door twee schuifvensters en heeft een vlak stucplafond met eenvoudige perklijst. Een halfsteens scheidingswand met een halfronde toog staat tussen de voorkamer en de alkoof. Een schuifdeur geeft vervolgens toegang tot de keuken aan de achterzijde. Meteen rechts van deze schuifdeur geeft een opgeklampte deur van kraalschroten in de wand tegenover de achtergevel toegang in de tot de keldertrap. Links in de keuken staat een

ensemble dat bestaat uit een keukenkast en schouw dat op grond van stilistische kenmerken dateert uit 1923. De kast heeft een onderkast met twee paneeldeurtjes en een bovenkast met twee glasdeurtjes met een achtruits roedenverdeling per deurtje. De roedenverdeling in de deurtjes komt overeen met de hoogte van de schappen in de bovenkast. De keukenschouw naast de kast heeft een houten betimmering van penanten en schouwmantel die wordt ondersteund door twee eenvoudige, geometrisch gedecoreerde consoles. Vanuit de keuken geeft een klein portaal rechts achter – een restant van de gang die een groot deel van de 20^e eeuw tussen voor- en achtergevel als verkeersruimte fungeerde – toegang tot de tuindeur.

Eerste verdieping: de trap naar boven is uitgevoerd met een leuning en balustrade van recht gezaagde balusters en een rechthoekige trappaal met halfronde bovenzijde en mist verder enige vorm van decoratie.

De indeling bestaat uit een overloop rechts, een kamer aan de straatzijde, een badkamer links en twee kamers aan de achterzijde. Alle kamers zijn toegankelijk middels paneeldeuren in kozijnen die met eenvoudige, geprofileerde kozijnlijsten zijn afgetimmerd. De deuren hebben een vlak onderpaneel en een viervaks ruitsverdeling in het bovenvak en voorzien van historisch beslag. In alle kamers zijn inbouwkasten aanwezig die alle met opgeklampte delendeuren met beslag uit de bouwtijd (1923) zijn uitgevoerd. De plafonds zijn in alle vertrekken met kraalschoten afgewerkt, in de lengterichting van het huis getimmerd. In de badkamer is de zolderbalklaag in het zicht, die bestaat uit enkelvoudige, eiken balken, voorzien van een slof, evenwijdig aan de voorgevel georiënteerd. De badkamer is net als de overloop voorzien van een getimmerde lichtkoker.

Zolder: een houten steektrap voert naar de zolder. De zolderindeling bestaat uit een centrale overloop en kamers aan de voor- en achterzijde. De kamers en alle dakvlakken zijn aan de binnenzijde volledig afgewerkt met modern plaatmateriaal, de constructie is op de kamers nergens in het zicht. Op de overloop geeft een inspectieluik toegang tot de vliering, waar de kapconstructie wel is te zien. Deze is onbeschoten en de rode muldenpannen worden gedragen door een sporenkap van machinaal gezaagde, ongeschaafde vuren daksporen met nokgording.

Bouwdossiers

19-06-1923 plan tot vernieuwing woning

Literatuur

- Haans, F.A.C., H.J. van Capelleveen, *Beschrijving woonhuis Veerpoortstraat 32 Doesburg*, 18-5-1990 (adviesnr. 148)

Waardering

Het pand dateert in zijn huidige vorm uit de tweede helft van de negentiende eeuw. Van een oudere kern zijn de kelder, zijmuren en mogelijk delen van de achtergevel bewaard gebleven, alsmede een eiken zolder balklaag. Leidend voor de waardebeoordeling zijn het gevelbeeld, de bewaard gebleven hoofdvorm in combinatie met de ligging in de straatwand en de relevante delen van het historische casco waaronder met name de tongewelfde kelder met kaarsnissen en "Arnhemse" buitentrap.

Het pand Veerpoortstraat 32 is van belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde.

Het huis is architectuurhistorisch van belang als bewaard gebleven voorbeeld van sober pleisterclassicisme, daterend uit de tweede helft van de negentiende eeuw en vanwege het grotendeels bewaard gebleven interieur uit 1923.

Het huis is stedenbouwkundig van belang vanwege de ligging in de straatwand en de bijdrage aan het straatbeeld.

Het huis is cultuurhistorisch van belang vanwege de aantoonbare verkavelingscontinuïteit en het deels behouden gebleven casco van de voorganger, in het bijzonder de historische kelder.